

Eiropas izmeklēšanas rīkojuma pārveidošana: TREIO mācību metodoloģija

Īss politikas izklāsts Nr. 1

Ievads

Eiropas Savienības finansētā projekta "TRaining on the European Investigation Order" (Mācības par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu) (TREIO)¹ mērķis ir uzlabot Eiropas izmeklēšanas rīkojuma (EIR) efektivitāti, nodrošinot standartizētus mācību materiālus speciālistiem, kuri ir iesaistīti šā juridiskā instrumenta īstenošanā. TREIO mācību materiāli, kas ir izstrādāti saistībā ar e-pierādījumu apmaiņas digitālās sistēmas (*e-Evidence Exchange Digital System, eEDES*)² ieviešanu, piedāvā visaptverošus norādījumus pārrobežu kriminālizmeklēšanā iesaistītajiem speciālistiem. Mācību metodoloģijā ir izmantota kaskādes pieeja, kas ļauj praktizējošiem ekspertiem kļūt par pasniedzējiem, nodrošinot plašu EIR un eEDES ieviešanu un lietošanas prasmju uzlabošanu.

Piemērošanas joma un mērķis

TREIO mērķis ir nodrošināt praktiskas ES mēroga standartizētas mācības par EIR un eEDES, vienlaikus piedāvājot vadlīnijas pielāgošanai dažādiem jurisdikciju kontekstiem. Mācības ir paredzētas tiesnešiem, prokuroriem un citām kompetentām iestādēm, kas ir iesaistītas EIR izsniegšanā un izpildē. To modulārā un daudzlīmeņu struktūra ir pielāgota dažādiem zināšanu līmeņiem un to mērķis ir novērst zināšanu trūkumus, kas tika konstatēti, veicot rūpīgu vajadzību novērtējumu.

---

¹ <https://treio.eu/>

² Sistēma ir paredzēta veidlapu, dokumentu un pierādījumu apmaiņai saskaņā ar EIR darba plūsmu, kā arī citiem tiesu iestāžu sadarbības instrumentiem Tieslietu un patērētāju ģenerāldirektorāta JUST.B.3. nodaļas vadītajā projektā Eiropas Komisijai, kas ir pazīstama arī kā atsauces īstenošanas programmatūra saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. decembra Regulu (ES) Nr. 2023/2844 par tiesiskās sadarbības un tiesu iestāžu piekļuves digitalizāciju pārrobežu civillietās, komercietās un krimināllietās un par grozījumiem dažos aktos tiesiskās sadarbības jomā.

Šo projektu finansēja Eiropas Savienības programma "Tiesiskums"
(2014–2020) piešķiruma līguma Nr. 882068 ietvaros.

Mācību kaskādes pieeja

TREIO izmantotā kaskādes mācību metodoloģija atvieglo zināšanu un prasmju izplatīšanu plašākai auditorijai visās dalībvalstīs. Mācot praktizējošos speciālistus, lai viņi paši kļūtu par pasniedzējiem, iniciatīva nodrošina ilgtspējīgu spēju veidošanu un plašu paraugprakses izplatību. Šāda pieeja veicina nepārtrauktu mācīšanos un pielāgošanos valsts kontekstā, tādējādi nodrošinot efektīvāku EIR un eEDES īstenošanu.

Mācību kopuma attīstība

Mācību materiāli ir iteratīvi pilnveidoti, pamatojoties uz atsauksmēm un sākotnējo mācību nodarbību rezultātiem. Turklāt, pilnveidojot mācību metodoloģiju, mācību nodarbības tika sadalītas valstu un starptautiskajās mācību nodarbībās, ņemot vērā jurisdikciju specifiku un EIR direktīvas īstenošanas atšķirības³. Mācību materiālu modulārais dizains ļauj elastīgi pielāgoties dažādiem valsts apstākļiem un pagarinātiem mācību periodiem.

Par mācību materiāliem

Mācību materiālos ir sniegts visaptverošs EIR un eEDES izklāsts, apvienojot juridiskos aspektus ar praktiskiem uzdevumiem. Mācību programma ir izstrādāta, ņemot vērā dalībnieku vajadzības un prioritātes, piedāvājot elastīgumu un veicinot iesaistīšanos reālās pasaules scenārijos. Materiālu izstrādes pamatā ir pieņēmumi, ka pasniedzēji pārzina Eiropas tiesiskās palīdzības sistēmu un kontekstu, vienlaikus uzsverot mācību materiālu pielāgošanas kontekstam un tulkojuma precizitātes nozīmi.

Turklāt mācību procesā tiek izmantotas pirmsmācību un pēcmācību novērtējuma anketas, lai novērtētu dalībnieku zināšanas, pieredzi un uztveri. Atsevišķā pirmsmācību novērtējuma anketā, kas tiek sniegta atsevišķi, novērtē mācāmo zināšanas par EIR direktīvu un e-pierādījumu digitālās apmaiņas sistēmu. Jautājumos ir iekļauta aptauja par iepriekšējo mācību pieredzi un zināšanu līmeņa pašnovērtējums. Savukārt pēcmācību novērtējuma anketā, kas arī tiek izsniegta kā atsevišķs izdales materiāls, tiek lūgts sniegt atsauksmes par mācību efektivitāti,

---

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīva Nr. 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, OV L 130, 01.05.2014., 1.–36. lpp, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0041>

uztverto mācību rezultātu, uzvedības un attieksmes izmaiņām, kā arī pārliecības līmeni, mācot citus. Šiem novērtējumiem ir izšķiroša nozīme mācību metodikas pilnveidošanā un TREIO mācību programmas nepārtrauktā uzlabošanā.

Mērķgrupas un mācību uzdevumi

Mācību mērķauditorija ir tiesneši, prokurori un citas attiecīgās iestādes, lai sniegtu tiem nepieciešamās juridiskās zināšanas un praktiskās iemaņas EIR izdošanai un izpildei, izmantojot eEDES. Mācību rezultāti iekļauj strukturētu izpratni par EIR procedūrām, biežāk sastopamo problēmu identificēšanu un prasmi efektīvi izmantot eEDES.

Mācību programma

Mācības ir strukturētas četrās galvenajās tēmās, kas aptver EIR darbības jomu, EIR izsniegšanu, saņemšanu un izpildi, kā arī paziņojumu par telekomunikāciju pārtveršanu (ITN) un savstarpējo tiesisko palīdzību (MLA). Katra tēmu veido vairākas nodarbības, kurās tiek aplūkotas konkrētas apakštēmas un sniegti sīki norādījumi pasniedzējiem.

Mācību struktūra

Mācību paredzamais laiks aizņem nepilnas divas dienas, un mācību programma ir elastīga un pielāgojama dažādiem valsts kontekstiem. Mācību formāts iekļauj plenāra diskusijas, grupu aktivitātes un pārdomu nodarbības. Ierosinātais grafiks nodrošina pasniedzējiem sistēmu, lai veicinātu efektīvu mācīšanos un dalībnieku iesaistīšanos.

Mācību pasniegšana

Pasniedzējiem tiek ieteikts ieguldīt daudz laika sagatavošanās procesā, nodrošinot materiālu pārzināšanu, pielāgošanu kontekstam un prasmi izmantot eEDES. Mācības var notikt klātienē vai tiešsaistē, koncentrējoties uz iekļaujošas un interaktīvas mācību vides izveidi. Novērtēšanas procesi ir neatņemama mācību procesa daļa, kas ļauj saņemt atsauksmes un pārdomas par mācību rezultātiem un mācību efektivitāti.

Noslēgums

TREIO mācību metodoloģija ir visaptveroša un pielāgojama pieeja spēju veidošanai EIR un eEDES izmantošanā visās dalībvalstīs. Iniciatīvas mērķis ir uzlabot pārrobežu kriminālizmeklēšanas efektivitāti un lietderību Eiropas Savienībā, dodot iespēju praktiķiem pašiem kļūt par pasniedzējiem un veicinot nepārtrauktu mācīšanos un pielāgošanos.

